

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2012/2289(INI)

27. 3. 2013

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro rozvoj

k rozvojovým cílům tisíciletí – stanovení rámce po roce 2015
(2012/2289(INI))

Navrhovatelka: Anne Delvaux

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na Deklaraci tisíciletí Organizace spojených národů ze dne 8. září 2000,
- s ohledem na zprávu Rozvojového programu OSN (UNDP) nazvanou „Za polovinou cesty – naplňování rozvojových cílů tisíciletí“, zveřejněnou v lednu 2010,
- s ohledem na zprávu UNDP o lidském rozvoji za rok 2010 nazvanou „Skutečné bohatství národů: cesty k lidskému rozvoji“,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na čtvrtou světovou konferenci o ženách, která se konala v srpnu 1995 v Pekingu, na deklaraci a akční platformu přijatou v Pekingu a na následující výsledné dokumenty přijaté na zvláštních zasedáních OSN Peking +5 dne 9. června 2000, OSN Peking +10 dne 11. března 2005 a OSN Peking +15 dne 2. března 2010 o nových činnostech a iniciativách zaměřených na uplatňování Pekingské deklarace a akčních platform, kde se členské státy zavázaly přijmout opatření na podporu rovnosti žen a mužů ve dvanácti oblastech,
- s ohledem na zprávu „Rovnost pohlaví: Přehled pokroku v roce 2012“ Organizace spojených národů, která vyhodnocuje zlepšení v otázkách rovnosti žen a mužů v rámci osmi rozvojových cílů tisíciletí,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Dvanáctibodový akční plán EU na podporu rozvojových cílů tisíciletí (KOM (2010)0159 v konečném znění) ze dne 21. dubna 2010,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Akční plánu EU pro rovnost žen a mužů a pro posílení postavení žen v oblasti rozvoje 2010–2015“ (SEK (2010) 265), předložený Komisí dne 8. března 2010, a s ohledem na závěry Rady ze dne 14. června 2010 o rozvojových cílech tisíciletí určujících uvedený evropský akční plán,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. června 2010 o pokroku směřujícím k dosažení rozvojových cílů tisíciletí: střednědobé přezkoumání v rámci příprav zasedání OSN na vysoké úrovni, které se bude konat v září 2010,¹,
- s ohledem na provádění akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD), která se konala v Káhiře v roce 1994, kdy světové společenství uznalo a potvrdilo, že sexuální a reprodukční zdraví a reprodukční práva jsou základem pro udržitelný rozvoj,

¹ Úř. věst. C 236 E, 12.8.2011, s. 48.

- A. vzhledem k tomu, že většiny rozvojových cílů tisíciletí, zejména těch, které se týkají snižování chudoby, vzdělávání dětí a snížení úmrtnosti matek, je obtížné dosáhnout, pokud se strategie k jejich dosažení nebudou soustředit rovněž na rodinu;
- B. vzhledem k tomu, že dva z rozvojových cílů tisíciletí se týkají výhradně žen: podpora rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen (rozvojový cíl tisíciletí 3) a zlepšení zdraví matek (rozvojový cíl tisíciletí 5); vzhledem k tomu, že další tři cíle přímo přispívají ke zlepšení životních podmínek žen a dívek: všeobecné dosažení základního vzdělání (rozvojový cíl tisíciletí 2), snížení dětské úmrtnosti (rozvojový cíl tisíciletí 4) a boj proti HIV/AIDS, malárii a dalším chorobám (rozvojový cíl tisíciletí 6);
- C. vzhledem k tomu, že dva roky od roku 2015, tj. od konce lhůty pro dosažení rozvojových cílů tisíciletí, zůstávají ženy obecně i nadále chudší než muži; vzhledem k tomu, že i ačkoli základní školu navštěvuje více dívek, na středoškolské úrovni stále existují značné rozdíly mezi podílem dívek a chlapců; vzhledem k tomu, že ačkoli 20 % členů parlamentů ve světě tvoří ženy, bude při aktuální rychlosti pokroku trvat více než 40 let, než budou ženy v parlamentech spravedlivě zastoupeny;
- D. vzhledem k tomu, že různé studie ukazují, že pokud jsou ženy vzdělané a mohou vydělávat a samy hospodařit se svým příjmem, má to mnoho příznivých důsledků: klesá úmrtnost matek a dětí, zlepšuje se zdraví a výživa žen a dětí, stoupá produktivita zemědělství, může se zmírňovat změna klimatu, zpomaluje se populační růst, rozvíjí se ekonomika a dochází k narušení cyklů chudoby;
1. vybízí Organizaci spojených národů, aby urychlila provádění rozvojové agendy a přiznala větší význam problematice práv žen a genderové rovnosti a aby vytyčila za tím účelem pro tuto oblast několik konkrétních, obecně uznávaných cílů v rámci rozvojových cílů tisíciletí pro období po roce 2015 a zdůraznila jejich průřezový charakter, pokud jde o programy rozvojové spolupráce jako takové;
 2. považuje za politováníhodné, že současnému rámci rozvojových cílů tisíciletí se nepodařilo účinně vyřešit základní strukturální příčiny nerovného postavení žen a mužů a mnoha vzájemně souvisejících forem diskriminace žen a dívek po celém světě; uznává, že ženy by měly hrát hlavní úlohu při vypracovávání rámce pro období po roce 2015, ale také při jeho provádění, monitorování a hodnocení; vyzývá Komisi a členské státy, aby vyzdvihly nutnost stanovení rovnosti mezi ženami a muži jako samostatného cíle a předpokladu k dosažení dalších rozvojových cílů;
 3. zdůrazňuje, že politiky zaměřené na rodinu a podporu zaměstnaných rodičů se v mnoha oblastech společenského vývoje ukázaly jak cenné a účinné a že samotné dosažení rozvojových cílů tisíciletí závisí na tom, jak jsou k němu rodiny schopny přispět;
 4. naléhavě vyzývá OSN, aby přihlédla k výsledkům hlavních konferencí a summitů OSN v posledních desetiletích a nadcházejících letech, pokud jde o ustanovení při těchto příležitostech přijatých dokumentů, která se zaměřují na problematiku rodin, neboť výsledky těchto konferencí poskytují rámec pro dosažení mezinárodně dohodnutých rozvojových cílů, včetně rozvojových cílů tisíciletí, a slouží jako vodítko pro mezinárodní úsilí vyvíjené v tomto směru;

5. naléhavě vybízí OSN, aby při posuzování rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 důsledně vycházela z indexu rovného postavení žen a mužů, který byl přesně vymezen Rozvojovým programem OSN (UNDP) ve zprávě o lidském rozvoji z roku 2010, jelikož index rovného postavení žen a mužů je nejprůkaznějším a nejúplnějším ukazatelem situace pokud jde o rovnost pohlaví v dané zemi, a aby tuto problematiku řešila jak kvantitativně, tak kvalitativně; zdůrazňuje, že OSN musí přesněji vyhodnotit důvody, kvůli nimž byl pokrok ve zlepšování zdraví matek ve srovnání pokrokem při plnění ostatních rozvojových cílů tisíciletí relativně pomalý, a že mety a ukazatele pro budoucí cíle musí skutečně odrážet překážky, kterým ženy a dívky čelí (např. přístup ke vzdělání nejen na základě zápisu), a měly by být členěny podle pohlaví, aby se vyloučilo, že některé skupiny obyvatel budou opomenuty;
6. žádá, aby se rámec rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 zaměřil na ambiciózní cíle související s právy žen a rovností pohlaví, pokud jde o posílení postavení a životní podmínky žen, jejich plnou a spravedlivou účast na rozhodovacích procesech veřejného života, ať už v jeho politické, hospodářské, sociální nebo environmentální oblasti, o boj proti násilí páchanému na ženách, přístup ke kvalitnímu vzdělání (základnímu, střednímu i vysokoškolskému) a odbornému vzdělávání, o podporu poskytování všeobecné zdravotní péče prostřednictvím systémů zdravotnictví, které jsou v místě užití veřejné a bezplatné, o přístup k mikroúvěrům v zájmu boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení, o přístup k účinné a kvalitní zdravotní péči, o všeobecný nárok žen na sexuální a reprodukční zdraví, jeho zlepšení a o související práva, o kvalitu a stabilitu zaměstnání, rovnost v odměňování, profesní rozvoj, zastoupení žen v politických a ekonomických činnostech, a vlastnická a dědická práva;
7. vyzývá Komisi a OSN, aby zajistily, že rámec rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 uzná a zajistí dodržování práva na nejvyšší dosažitelnou úroveň zdraví, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práva na ně, jakožto základního lidského práva, a zahrne cíle týkající se přístupu ke kvalitním, cenově dostupným, přístupným a přijatelným zdravotnickým službám, péči a informacím, a to během celého lidského života; domnívá se, že součástí těchto práv by měl být přístup k antikoncepci, zejména pro svobodné a mladé ženy, prevence, podpora a léčba důsledků potratů prováděných v nevyhovujících podmínkách, HIV a sexuálně přenosných infekcí a genderově motivovaného násilí, prenatalní a porodní péče a služby a diskrétní a dostupné služby vstřícné k mládeži;
8. žádá, aby rámec rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 bojoval proti všem formám násilí páchaného na dívkách a ženách a proti praktikám, které jim ubližují, jako je: obtěžování, znásilnění a sexuální zneužívání, nucená prostituce, otroctví, vykořisťování, vraždy, mrzačení ženských pohlavních orgánů, nucené sňatky, domácí násilí atd.; zdůrazňuje, že prosazování práv žen, včetně jejich sexuálních a reprodukčních práv, a zajištění dodržování jejich lidské důstojnosti je zásadní pro předcházení a boj proti genderově motivovanému násilí, pro zajištění ochrany a vhodného poradenství obětem a zajištění potrestání pachatelů; vyzývá Komisi, aby z boje proti beztrestnosti pachatelů tohoto druhu násilí učinila jednu z priorit své politiky rozvojové pomoci; požaduje, aby se při definování budoucích rozvojových cílů tisíciletí zvažila možnost stanovení zvláštního cíle boje proti všem druhům násilí páchaného na ženách, a zahrnul se mezi ně za tímto účelem specifický cíl vymýcení násilí na ženách a dívkách;

9. zdůrazňuje nutnost nadále odsuzovat a trestat mrzačení pohlavních orgánů, trestné činy ve jménu cti, nucené sňatky a jakékoli formy násilí, zejména domácího, prováděného ve jménu náboženství;
10. vyzývá OSN, aby se v rámci po roce 2015 zaměřila na součinnost mezi ohledem na sexuální a reprodukční práva a dosahováním dalších rozvojových cílů tisíciletí, jako je vzdělávání dívek a posílení postavení žen, čímž by podporovala přístup k pomoci při plánování rodičovství, zejména ve venkovských oblastech;
11. žádá, aby rámec rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 zajistil princip širší účasti a solidní rámec odpovědnosti pevně zakotvený v oblasti lidských práv, zásadách rovnosti a spravedlnosti, díky přijetí opatření a mechanismů pro sledování politické, programové a finanční odpovědnosti za závazky v oblasti lidských práv;
12. vyzývá k urychlenému přijetí celosvětových opatření na snížení úmrtnosti matek, novorozenců a dětí a znovu potvrzuje zásadní význam všeobecného přístupu k péči v oblasti reprodukčního zdraví;
13. vyzývá k pokračování podpory výzkumu zaměřeného na účinnější a udržitelnější programy prevence a léčby, včetně výzkumu a vývoje účinných forem lékařských zákroků, počítaje v to vakcíny, léky a diagnostiku;
14. žádá, aby rámec po roce 2015 plně zapojil sdružení žen do vymezování a formulování obsahu a do provádění nových rozvojových cílů tisíciletí, které budou založeny na jejich očekávání a zkušenostech;
15. konstatuje, že ženy hrají klíčovou roli ve výživě a zajišťování potravin, jsou odpovědné za 80 % zemědělství v Africe, ačkoli téměř nikdy nemohou vlastnit půdu, kterou obdělávají; zdůrazňuje, že vymýcení hladu tudíž závisí na podpoře drobných zemědělců, aby byli schopni produkovat dostatek potravy pro sebe a své rodiny; poukazuje na to, že většinu drobných zemědělců tvoří ženy; vyzývá, aby byl do všech součástí plánování zajišťování potravin začleněn přístup zohledňující rovnost mezi ženami a muži; zdůrazňuje, že je třeba předcházet podvýživě a léčit ji a že za tímto účelem je nutné přijímat opatření založená na ověřených poznatcích, přednostně zaměřená na těhotné ženy a malé děti;
16. vyzývá OSN, aby při posuzování rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 zaujala přístup založený na lidských právech a aby pomocí příslušných právních předpisů zajistila zavedení právních a donucovacích opatření na ochranu práv žen, a to bez jakékoli formy diskriminace, nátlaku nebo násilí z jakéhokoliv důvodu, bez ohledu na věk, pohlaví, rasu, etnický původ, kulturu, náboženství, rodinný stav, zdravotní postižení, to, zda jsou nakaženy virem HIV, národnostní původ, migrační status, jazykové dovednosti, sexuální orientaci, pohlavní identitu nebo jiné faktory a situace; domnívá se, že je nutno odstranit veškeré právní, politické a normativní překážky, jako je zákaz navštěvování školy pro těhotné dospívající dívky;
17. zdůrazňuje nutnost zajistit kvalitní základní vzdělání pro marginalizované populace, zejména z venkovských oblastí, oblastí zasažených konfliktem, pro děti se zdravotním postižením a pro pracující děti;

18. naléhavě vyzývá k vyvinutí dalšího úsilí při začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do všech politik a programů zahraniční pomoci, včetně těch, které jsou zaměřeny na odstranění diskriminace a násilí páchaného na ženách; vyzývá k financování strategií rovnosti žen a mužů, včetně financování místních ženských organizací, které se zaměřují na posílení postavení žen a dívek, a to ve všech agenturách pro rozvojovou pomoc;
19. vyzývá k dalšímu výzkumu souvislostí mezi dětskou pornografií a pornografií dospělých a jejího dopadu na dívky, ženy, chlapce a muže, jakož i souvislostí mezi pornografií a sexuálním násilím a k přijetí konkrétních opatření za účelem boje proti ní;
20. naléhavě požaduje ratifikaci Úmluvy OSN o odstranění všech forem diskriminace žen všemi státy s cílem podpořit rovnost žen a mužů;
21. zdůrazňuje, že je třeba připravit a provádět zdravotní programy s cílem posílit systémy zdravotní péče, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že celosvětová hospodářská krize nepříznivě zasáhla do úsilí v boji proti HIV/AIDS, tuberkulóze, malárii a opomíjeným tropickým nemocem;
22. zdůrazňuje význam cíle zlepšení zdraví matek pro snížení úmrtnosti matek a pro dosažení všeobecného přístupu ke službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a plánování rodičovství; zdůrazňuje význam vzdělávání a zvyšování povědomí v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví jako nedílné součásti programu pro zdraví žen;
23. vyzývá Komisi a členské státy, aby s ohledem na průřezovost cílů rovnosti žen a mužů a ochrany proti diskriminaci na základě pohlaví navýšily částku na rozvojovou pomoc určenou na programy zaměřené na tyto cíle, aby byl tento rozměr obsažen v každé etapě plánování rozvojové pomoci (identifikaci, formulaci, provádění a hodnocení);
24. zdůrazňuje význam rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen při formulování a dosahování všech rozvojových cílů tisíciletí; zdůrazňuje, že pro zajištění rovnosti žen a mužů a splnění rozvojových cílů tisíciletí je nutné přijmout zvláštní programy zaměřené na posílení postavení žen, jejich sociální a ekonomickou nezávislost a zákaz diskriminace;
25. důrazně opakuje svůj názor, vyjádřený v jiných usneseních, že podle akčního programu přijatého na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji musí být cílem programů pro plánování rodičovství umožnit párům i jednotlivcům, aby se volně, odpovědně a informovaně rozhodovali o plození dětí, a poskytnout jim kompletní nabídku bezpečných, účinných a přijatelných metod plánování rodiny dle jejich výběru bez jakékoli formy nátlaku; vyzývá členské státy, Unii a OSN, aby tento přístup přijaly v rámci rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015;
26. vyzývá příslušné orgány, aby v souladu s politikami definovanými v rámci systému OSN¹ zavedly při provádění strategie rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 přístup konkrétnějšího zohledňování rodiny („family mainstreaming“);
27. upozorňuje na skutečnost, že při plnění rozvojových cílů tisíciletí týkajících se vzdělávání (MDG 2) došlo k mírnému pokroku; zejména uvádí, že základní vzdělávání získává větší

¹ Rada pro lidská práva OSN, Rezoluce 12/21 a další související rezoluce.

počet dívek; zdůrazňuje, že je třeba udělat více pro to, aby dívky dokončily základní školu a získaly přístup ke středoškolskému a vysokoškolskému vzdělání;

28. uvádí, že je třeba věnovat zvláštní pozornost vzdělávání obou pohlaví o otázkách rovného postavení žen a mužů již od počátku jejich školní docházky, aby se postupně změnily jejich postoje a sociální stereotypy a aby se rovnost žen a mužů stala základním principem společnosti ve všech zemích světa;
29. vyzývá Komisi a členské státy, aby do svých dvoustranných dohod se třetími zeměmi zahrnuly závazná ustanovení související s ochranou proti všem formám diskriminace na základě pohlaví, rodinného stavu a věku a proti nejružnějším náboženským nebo tradičním zvykům, včetně mrzačení pohlavních orgánů, vyvražďování na základě pohlaví, trestných činů ve jménu cti, únosů a nezákonného omezování pohybu žen, stejně jako nucených sňatků.
30. žádá, aby měl rámec rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015 pro dosažení těchto cílů k dispozici odpovídající finanční zdroje určené pro rozvoj, životní prostředí a na podporu chudých; trvá na tom, že po roce 2015 musí dárci splňovat své dlouhodobé finanční závazky, včetně závazku darovat 0,7 % svého hrubého národního důchodu na oficiální rozvojovou pomoc, a že by měli investovat do zvýšení příjmů z inovativních zdrojů financování a skoncovat s daňovými úniky a vyhýbání se daňovým povinnostem;
31. znovu potvrzuje, že je důležité brát v úvahu situaci žen, a to nejen jako zranitelnou část populace, ale také jako ty, kdo aktivně napomáhají rozvojovým politikám; zdůrazňuje rovněž, že je prokázáno, že ženy jsou schopné řešit problémy a konflikty, a naléhavě žádá Komisi a všechny země, aby proto zvýšily úlohu žen v akčních a pracovních skupinách;
32. naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby v nadcházejících jednáních vystupovaly jednotně a aby přijaly doporučení Parlamentu ke stanovisku EU týkajícímu se rámce rozvojových cílů tisíciletí po roce 2015;
33. naléhavě žádá členské státy, aby podpořily dvacáté výročí Mezinárodního roku rodiny, které přichází v období před cílovým rokem rozvojových cílů tisíciletí, neboť jde o příležitost opětovně se zaměřit na roli rodiny jako součásti integrovaného komplexního přístupu k rozvoji;
34. zdůrazňuje, že nedostatečný pokrok v oblasti rozvojových cílů tisíciletí v otázce postavení žen není dán pouze finančními nebo technickými překážkami, ale že jde zejména o důsledek nedostatku politické vůle;
35. naléhavě žádá, aby byla humanitární pomoc EU, která přispívá k dosažení rozvojových cílů tisíciletí, skutečně poskytována nezávisle na omezení humanitární pomoci uvalené ze strany USA nebo jiných dárců, zejména pokud jde o zajištění přístupu k potratům pro ženy a dívky, které se staly obětmi znásilnění v ozbrojených konfliktech.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	20.3.2013						
Výsledek konečného hlasování	<table><tr><td>+: </td><td>25</td></tr><tr><td>–: </td><td>0</td></tr><tr><td>0: </td><td>1</td></tr></table>	+:	25	–:	0	0:	1
+:	25						
–:	0						
0:	1						
Členové přítomní při konečném hlasování	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Norica Nicolai, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber						
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Mojca Kleva Kekuš, Katarína Neveďalová, Angelika Werthmann						